



VYRIAUSYBĖS PERGALE

Moratoriumo problema tapo bene pirmuoju tikru nepriklausomybės egzaminu. Jis iškilo, nes teko paliesti pagrindų pagrindą. Todėl suprantamas daugelis nerimas ir net baimė.

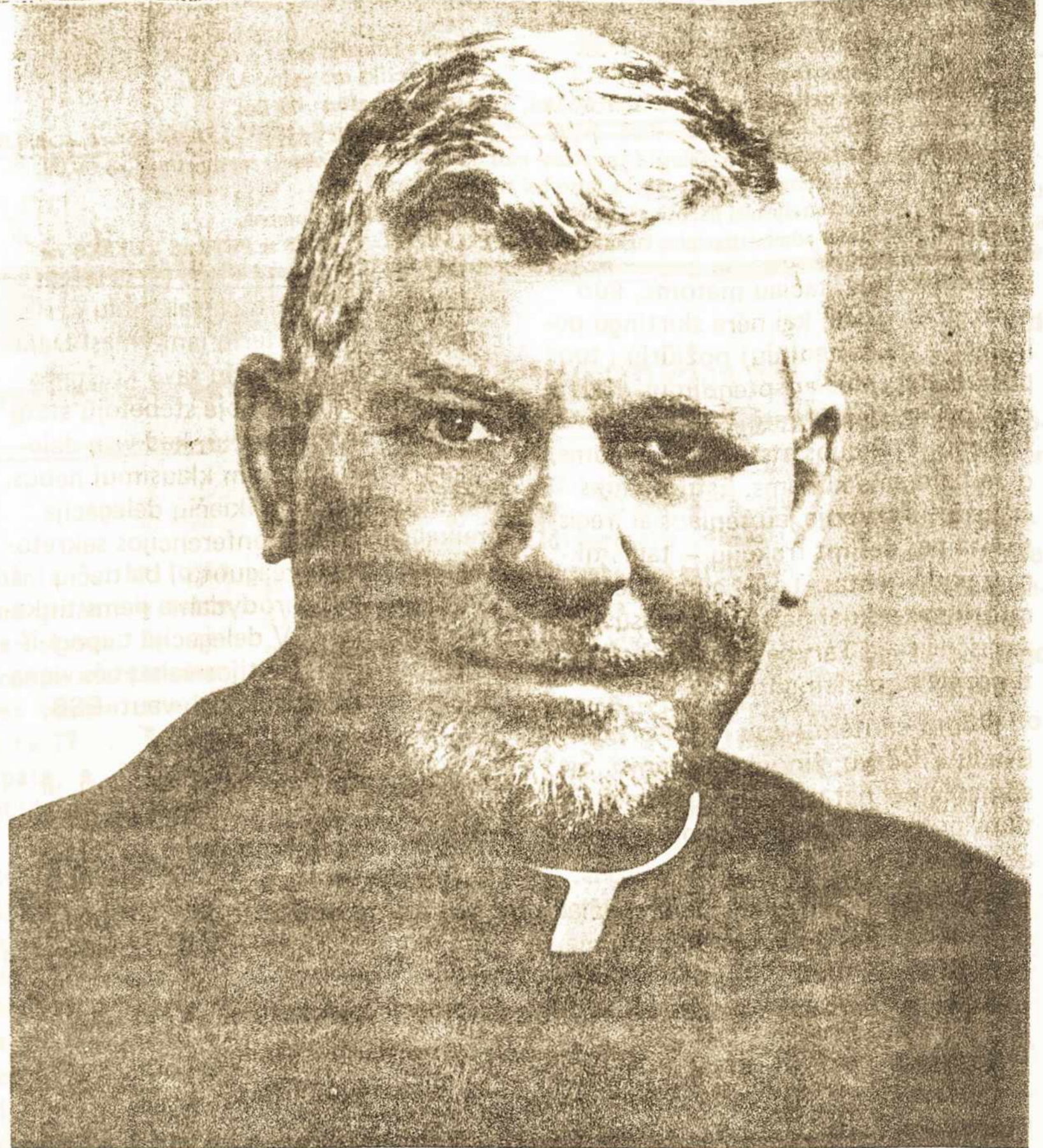
Tačiau stovėti vietoje jau seniai nebebuvo galima. Gyvenimas ako kaip eketė.

Iš mirties taško pirmoji pajudėjo ministrė pirmininkė. Tai buvo itin nelengvas žingsnis, nes tikriausiai buvo žinoma kas laukia. Daug negalvojančių karštuolių prakeiksmų, instinktyvus kai kurių parlamento deputatų pasipriešinimas (juk iniciatyva — ne jų), garsiai tariami kaltinimai sąmokslu (su Vakarais ir Rytis), pagaliau — Tėvynės išdavimo etiketės. Bet ministrė pirmininkė kartu su tvirčiausiais vyriausybės norais atlaiškė šturmą, ir prieš kelias dienas šventėme sveiko proto pergalę prieš gilėjančius albanizacijos procesus.

Ką visa tai reiškia vertinant platesnės perspektyvos žvilgsniu?

Pirma, maniau tai, kad parlamentas sugebėjo (sąmoningai ar ne, nesvarbu) parodyti mums visiems, kad profesionali politika ima skirtis nuo pagrindinių TV laidų, nuo falsifikuoto kalbėjimo tautos vardu mitinguose, nuo tiesioginio šantažo grasinant savižudybėmis ir pan. Čia ryžtingai pajudėta į priekį: palieštas Kovo 11-sios aktas, kurį ne tik kai kurie dvasingi žmonės vadino šventu ir neliečiamu. Tai naudinga visiems nes apnuogintas pagoniškosios mistikos liekanas mūsų galvose (jau vien ko vertas: "apsauginis kreidos matas aplink Aktą", propaguotas net vieno ministro), gal pagaliau suprasime, kad ne Aktas šventas, o žmonių ir tautos gyvybė ir apskritai — pati nepriklausomybė, dėl kurios gali tekti daryti dar ne vieną politinį posūkį, kurių nepadiktuos joks mitingas ir jokia jausminė propaganda. Būtent todėl politika negali tapti šventa, nors siekia ji ir šventų dalykų. Ir būtent todėl politikais tampama ne mitinguose.

Antra moratoriumo išvada, manau, galėtų būti pavadinta "rizikos" galia. Nėra politikos be rizikos ir, beje, be pačios baisiausios rizikos — be pavojaus būti apšauktam Tėvynės išdaviku. K. Prunskienė, ne vieną sykį šnekėdama apie moratoriumo svarbą ir reikalingumą, minėjo, kad vyriausybė prisiėmė labai nedėkingą uždavinį — nukreipė ugnį į save. Jeigu ji būtų praleimėjusi (ko "arbatos frakcija" iš "Draugystės"



KUN. PETRAS M. URBAITIS šiemet švenčia trigubą jubiliejų: 50 metų kunigystės, 60 metų salezietiško gyvenimo ir 80 metų savo amžiaus. Jubiliatą širdingai sveikiname

viešbučio, rodos, tikėjosi), ši "išdavystė" būtų kainavusi brangiai mums visiems, — "tautos priešų" medžioklė greičiausiai būtų įgavusi naują užmojų. Bet šiandieninė pergalė atstumia atgal kai kurias mūsų visuomenės tendencijas. Ir tos pergalės variklis — rizika.

Trečia išvada — idėjų pergalė prieš žmones. Tai labai savotiška pergalė, atskleidžianti mūsų silpnumą. Juk dažnas galvojame ne apie tai, būtina ar ne šiandien priimti moratoriumą, o apie tai, "kam jis naudingas" ir "kas jį propaguoja". Ir čia pat rasdavome atsakymą: komunistams, žinoma. Ir toliau: "A, girdėjau, šiandien už moratoriumą pasisakė tas komunistėlis, vadinasi, aš — prieš". Deja, tai dar labai paplitusi galvosena, ir iš jos aklavietės be jokių pergalių neišsivaduosime. Jeigu politikai darytų sprendimus paisydami vien etikečių (kaip, deja, dažnas mūsų), mes išvis nebematytume jokios ateities. Likutį tik stumdymosi vėlybės kurjeris politi-

ka — kova už savo figūros "švarumą" ir jos demonstravimą publikai. Dėkui Dievui, rimčiausia politika daroma ginant visai ką kitą — visiems naudingas idėjas, sprendimus, o ne vakar ar šios dienos politinius lyderius ir politikų grupuotes.

Ir esama dar vienos išvados, kuri šiandien itin reikalinga. Tai atstovavimo išgryninimas. Parlamentinės centro frakcijos susiformavimas rodo, kad deputatai yra priversti (proto ir politikos dėsnų) tiksliau nustatyti savo požiūrį į ateitį. Kitaip sakant, jiems greitai nebepakaks vien šūkio, kad jis ar ji atstovauja keliolika tūkstančių rinkėjų (nors išrinktas gali būti tik pusės) ar net visai Lietuvai. Ateitis artėja, nepriklausomybė jau rankose, ir todėl būtina aiškiai pasakyti KOKIOS Lietuvos siekia deputatas. Socialdemokratinės ar liberalios ekonomikos, autoritarinės ar demokratinės valdžios. Ar jis gina kokią idėją. Juk žodžiais, rodos, visi,

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$. 500,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS: Cr\$. 50,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą: Cr\$. 30,00
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talsó bei tvarko savo nuóžiúra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaštas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca CEP 03124
São Paulo - Brasil
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$ 10,00
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$ 000,00

už demokratiją, tačiau matome, kuo tie žodžiai virsta, kai nėra skirtingų politinių (o ne asmeninių) požiūrių į tuos pačius įstatymus ar sprendimus. Kai nėra pačios demokratinės situacijos – frakcijų. Frakcijos atstovautų idėjoms, o ne fiziniams kūnams. Estijos Aukščiausioje Taryboje jau seniausiai įregistruota per dešimt frakcijų – tai iš tikrųjų parlamentas. Todėl ginčai dėl moratoriumo aiškiai paskatino mūsų Aukščiausiąją Tarybą kuo greičiau virsti normaliu parlamentu.

Šiomis eilutėmis visų moratoriumo išvadų ir išdavų, žinoma, neišėmsi. Šie apmąstymai net nepalietė užsienio politikos pokyčių ir naudos. Apie tai – atskira kalba.

Ir vis dėlto, minėdami vieną didžiausių pragmatinės politikos pergalių, neužmirštame, kas nudirbo didžiausią ir pavojingiausią darbą. Tai – Lietuvos Respublikos Ministrų Taryba.

Arvydas Juozaitis

"Lietuvos rytas", 1990.VII.3, Nr. 120.

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

Senatorių apklausa

JAV kongreso Helsinkio komisijos apklausoje, LIC pranešimu, du senatoriai A. D'A'mato ir ir D. De Concini liepos 12 d. tyrė, kokiomis aplinkybėmis buvo atmesti Pabaltijo kraštų prašymai dalyvauti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Kopenhagoje stebėtojų teisėmis. Apklausoje liudijo JAV delegacijos Kopenhagoje vadovas ambasadorius M. Kampelmanas ir du delegacijos nariai. Liudytojus klausinėjo senatoriai A. D'Amato, D. DeConcini, F. Lautenbergas ir kongresmenas S. Hoyer.

Ambasadorius Kampelmans įteikė komisijai raštišką pranešimą, kuriame

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 1o and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

užsiminė apie Baltijos valstybių užsienio reikalų ministerių lankymąsi Danijos sostinėje, prašiusių savo kraštams suteikti konferencijoje stebėtojų statusą. Visiems buvo aišku, kad visų delegacijų pritarimo šiam klausimui nebus. Nežiūrint to, amerikiečių delegacija reikalavusi, kad konferencijos sekretoriatas oficialiai reaguotų į baltiečių prašymą, tuo parodydama jiems tinkamą pagarbą. JAV delegacija taipogi išreiškusi viltį – Baltijos valstybės vieną dieną galės oficialiai dalyvauti ESB konferencijoje.

Senatorius DeConcini teiravosi, ar JAV valdžia ragina sovietus sėsti prie derybų stalo? Ambasadoriaus atsakymas – derėtų, kad JAV visuose susitikimuose keltų Pabaltijo klausimą. Ambasadoriaus žiniomis, Lietuvai blokada dalinai nuimta. Derybų dar nėra, esą kai kurie nesutarimai baltiečių tarpe komplikuoja padėtį.

Turėtų giliau pagalvoti

Tarptautinis katalikų mėnraštis "30 Days" birželio mėnesio laidoje rašo: "One day Gorbachev will be succeeded by super Gorbachev – Vieną dieną Gorbachiovą pakeis virš Gorbachiovas" su tikrai revoliucije programa. Žodis "revoliucija" turima galvoje ne tas, kuris naudoja Gorbachiovas, prisimindamas 1917 m. revoliuciją. Revoliucija tokia, kuri pakeistą sovietinę visuomenę nuo viršaus iki apačios. Tokiu reformatoriumi galėtų būti pasikeitęs ir M. Gorbachiovas. Tačiau tai turėtų įvykti stebuklas, M. Gorbachiovas turi nuopelnų, kurių negali nuneigti net ir jo kritikai. Bet atrodo jau yra išsisėmęs. Jis su savo planais pasilieka įvykių užpakalyje. Atrodo, kad jis turi didelę jėgą, bet iš tikrųjų ji yra ribota. Vakariečiai vietoj drebėdami dėl jo politinės ateities, tu-

rėtų giliau įsigilinti į sovietinę būklę. Toks persigalvojimas, turėtų prasidėti su mažąja Lietuva, kuri reikalinga pagalbos.

Nesipriešins pilnai
nepriklausomybei

"The Globe and Mail" liepos 25 d. laidoje paskelbė kad M. Gorbachiovo patarėjas G. Revenko spaudos konferencijoje pasakęs, jog M. Gorbachiovas nesipriešins, jei kuris iš 15 respublikų panorėtų pasitraukti. Tačiau jis pageidauja kad su respublikomis būtų pasirašyta nauja sutartis, suteikiant joms daugiau valdymosi galių. Pasak Revenko, nebus pavartota jėga, norint išlaikyti respublikų panorėtų pasitraukti. Tačiau jis pageidauja, kad su respublikomis būtų pasirašyta nauja sutartis, suteikiant joms daugiau valdymosi galių. Pasak Revenko, nebus pavartota jėga, norint išlaikyti respublikas Sov. Sąjungoje. G. Revenko galvoja, kad eventualiai atsiras, norinčių atsiskirti. Nei Kremlius, nei armija nevertos jėgos. Tokie atvejai būsią išspręsti demokratijos pagrindu.

Jau ne viena respublika paskelbė, kad jos įstatymai viršija Sov. Sąjungos. Esą Gorbachiovo vadovaujama vyriausybei tokie nutarimai nekelia problemų. Naujoje federacijoje kiekviena respublika nuspręs, kiek valdymo galių perleis centrui. Tačiau kai kurios sritys turėtų pasilikti tik centro žinioje.

Žmogaus teisių konferencija
"Vilnius-Leningradas 1990"

LIC pranešimu, rugsėjo 1-4 d.d. Leningrade vyks Antroji tarptautinė žmogaus teisių konferencija "Vilnius-Leningradas 1990". Pirmą tokią konferenciją "Solidarumas" surengė 1988 m. Krokuvėje, kur dalyvavo per 1000 žmonių. Čia buvo išrinktas organizacinis komitetas kitą konferenciją 1990 m. rengti Vilniuje. Šių metų pavasarį komiteto nariai bandė susirinkti Vilniuje, bet negavo vizų. Tada balandžio mėnesį komitetas posėdžiavo Punske. Iš ten buvo kreiptasi į Leningrado miesto tarybą, kad dėl nepalankių sąlygų Lietuvoje konferencija būtų perkelta į Leningradą. Taryba, dar gavusi Vytauto Landsbergio laišką, mielai sutiko konferenciją globoti.

Šioje konferencijoje bus diskutuojama apie tautines mažumas, mažas tautas, žmogaus teises, teisinę valstybę, so-

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

. Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 V. Prudente - Fone: 274-0677

cialines teises, gamtos taršą, keliavimo ir pabėgėlių teises. Konferencijoje žada dalyvauti "Solidarumo" vadas L. Walensa.

Į organizacinį komitetą įeina šie lietuviai: Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vyt. Landsbergis, tarybos nariai — A. Degutis, P. Vaitikūnas, Vilniaus sekretoriato narys — B. Pečiulevičiūtė, A. Taunytė.

Pavergtų tautų savaitė

JAV prezidentas Bush ir viceprezidentas Quayle Baltųjų rūmų sodelyje, dalyvaujant per 200 svečių, liepos 25 d. pažymėjo Pavergtų tautų savaitę. Garbės svečių tarpe buvo jaunuolių iš Čekoslovakijos, Lenkijos ir Vengrijos. Buvo arti 20 išveivų lietuvių iš įvairių Amerikos vietovių, jų tarpe VLIKo, ALTos, Lietuvių Bendruomenės atstovai.

Apie Pabaltijį savo kalboje sakė: "Ir šiandieną taip pat noriu prisiminti Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautas ir atnaujinti mūsų neblėstančią paramą ilgai besitęsiančiam tautos apsisprendimo siekiui. (LIC)

Algirdas Brazauskas
Vašingtone

Liepos 25 d. į Vašingtoną atvyko Lietuvos ministerės pirminkės pavaduotojas bei Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas. Yra numatomi jo pasimatymai su JAV prekybos departamento, importų-eksportų banko bei Federacinės indėlių draudros korporacijos atstovais.

Ministerės pavaduotojo politinę programą Vašingtone koordinuoja VLIKas. A. Brazauskas matysis su JAV veteranų departamento sekretoriumi E. Derwinski, senatoriais — R. Dole, A. D'Amato, P. Simon ir D. Riegie, kongresmenu R. Durbin ir Tautinio saugumo tarybos atstove C. Rice. Numatomas pasirodymas Fox televizijos laidoje.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DELEGACIJOS DARBAI CSCE KONFERENCIJOJE KOPENHAGOJE, DANIJOJE NUO BIRŽELIO 1-10 D.D. 1990

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo (ESB) Konferencija Žmogaus Teisių klausimais, antroji trijų konferencijų sesijoje, vyko birželio 1-29 dd. Ko-

penhagoje, Danijoje.

PARUOŠIAMIEJI DARBAI

PLB Valdyba organizacinį darbą pavedė vice-pirm. ryšiams Gabijai Petrauskienei iš Toronto. Jau nuo kovo mėnesio galo, Juozas Danys iš Otavos ir dr. Milda Danytė iš Montrealio, pradėjo ruošti medžiagą memorandumui. Tikslas — išleisti memorandumą, kad jis pasiektų delegacijų rankas bent dvi savaites prieš joms išvykstant į Kopenhagą. Kitu atveju, medžiaga pristayta memorandumu praranda galimybę būti įjungta į Konferencijos darbo posėdžių eigą. Iš Lietuvos daugiausia talkino Augščiausios Tarybos darbuotojas, viceprezidento Broniaus Kuzmicko asistentas ryšiams su išveivija — Alvydas Medalinskas.

DVI DELEGACIJOS

Nutarta siųsti dvi PLB delegacijas: pirmąją konferencijos pradžia, antrą — konferencijos paskutinei savaitei. Pirmoje Lietuvių Bendruomenės delegacijoje dalyvavo iš Lietuvos — Augščiausios Tarybos lygiavertis — Lietuvos AT deputatas, Virgilijus Čepaitis, PLB vice-pirm. ryšiams Gabija Petrauskienė iš Toronto, ir LIC direktorė Gintė Damašytė iš New Yorko. Taip VLIKo delegacijoje dalyvavo dr. K. Bobelis ir Dr. Budreckis su sūnum iš Bostono. Taip pat buvo atvykęs Didžiosios Britanijos bendruomenės darbuotojas Romas Kinca iš Londono, Anglijos. Antroje delegacijoje dalyvavo: Kanados LB valdybos vice-pirm. Rūta Girdauskaitė iš Toronto, LIC direktorius iš Vašingtono — Viktoras Nakas ir iš Lietuvos Sąjūdžio lygiavertis atstovas — Alvydas Medalinskas iš Vilniaus. Visą Kopenhagos konferencijos projektą finansavo JAV LB, Kanados LB ir PLB valdybos iš savo išdų pasidalindamos išlaidomis beveik lygiomis. Iš savo projekto išlaidoms: organizavimui, ryšiams su Lietuva, dviejų delegacijų siuntimas bei jų išlaikymas ir memorandumo paruošimas bei spausdinimas (300 egzempliorių) kainavo arti \$17,000 US. Pirmos savaitės gale atvyko Lietuvos Užsienio Reikalų Ministras Algirdas Saudargas. Kartu su Latvijos ir Estijos URM išbuvo 4 dienas. Vienai dienai nuvyko į Norvegiją.

ATSTOVAS IŠ LIETUVOS IR STEBĖTOJO STATUSAS

Čepaitis konferencijon atsivežė Lietuvos Prezidento Landsbergio raštą kuria-

me prašoma suteikti Čepaičiui kaip Lietuvos atstovui stebėtojo statusas konferencijoje. Deja, Danija, kaipp šeimininkai nesutiko klausomo kelti diskusijoms nenorėdama iš pirmos dienos Sovietus "pastatyti į kampa". Šis jų sprendimas iškėlė šiek tiek kontroversijos, jos kaikurių delegacijų tarpe kai be jokių diskusijų buvo dėl Armenijos įstojimo. Armenija, sušaukusi savo spaudos konferenciją pareiškė, kad Helsinkio proceso principui pagrįdė jai nėra pritaikomi. Šitoks atsinešimas sukėlė spaudos konferencijoje dalyvaujančių žurnalistų pasipiktinimą ir iškėlė paradokšą tarp Armenijos ir Lietuvos kaip kraštą kuris siekia Helsinkio principų įgyvendinimo. išklauius atidaromųjų užsienio reikalų ministrų kalbų, susidarė geras vaizdas ką jie ketina kelti konferencijoje ir kokia pagrindinė to krašto šiai konferencijai skirta tema. Ne vienas kraštas iškėlė, nors ir nelabai drąsiai ir aiškiai, Lietuvos klausimą. Vienintelė Islandija savo kalboje išdėstė išsamiausią pasisakymą už Lietuvos Nepriklausomybę, už jos dalyvavimą Europos bendrijoje, padaršino nepasiduoti, nors procesas gali būti labai ilgas, bet nepriklausomybę atgaus.

NEVALDINIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLA

Nevaldinių organizacijų veiklos srityje, taip pat atlikta šiek tiek, nors didžią dalį laiko užėmė dalyvavimas pagrindinėje konferencijoje. Pirmąją savaitę susidarė progų ir neoficialiems susitikimams: užmegztas ryšys su dane Mary Dau, kuriai Nordic Council pavesta su-ruošti įvykdytiną kultūrinių mainų programą su Lietuva, Latvija ir Estija. Taip pat dalyvauta bendrame priėmime Lietuvos, Rumunijos ir Moldavijos liaudies frontų atstovams Kopenhagos priemies-tyje, kuriame dalyvavo ir Rumunijos ("crown princess") karalaitė kuri šiuo metu egzilėje daug darbuojasi Rumunijos žmogaus teisių klausimais. Susitikta ir su danų daktarais kurie lydėjo vaistų siuntą Lietuvai kuri buvo sustabdyta prie Lenkijos sienos.

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAI

Dėka Landsbergio laiško, Danijos Užsienio Reikalų Ministerija pastoviai kreipė ypatingą dėmesį Čepaičiui ir vėliau, Latvijos ir Estijos UR Ministrams. Sekančios savaitės antradienį Danijos UR Ministras surengė pietus pagerbti Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrams.

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

Vienas iš mūsų ginklų-spauoda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

AMŽINO IŠALO ŽEMĖJE

PRATARMĖ

Kiekvienas tremtinys nuėjo savo Golgotą — nepermaldaujančią, rūščią, aplankančią dabar prisiminimais ar sapnais. Tų, kurie anuomet buvo vyresnio amžiaus, jau beveik nelikę. Anuometiniai vaikai ir jaunuoliai, kurie pajėgė išverti savo golgotas — dabar jau pusamžiai žmonės, auginantys suaugusių savo vaikų vaikus. Taip keičiasi kartos, ir tolsta nyki, bespalvė tremtinių vargo žemė, kurioje šlamėjo svetimi miškai, pro šalį plaukė nesvetingos upės, mirtimi alsavo leduotas vandenynas. O kasdieniniai palydovai buvo šaltis, badas, ligos, vėliau, kiek prakutus, — skurdas, neteisybės ir neatskiriamas Tėvynės ilgesys.

Žmonės, kurių prisiminimus čia publikuojame, toje vargo žemėje atsidūrė skirtingo amžiaus, skirtingu laiku ir skirtingomis aplinkybėmis. Vieni jų buvo su tėvais, ir tai lengvino jų dalią, palaikė išlikimo viltį, kiti — maži beglobiai tarp svetimų, ir išlikti jiems padėjo atsitiktinumai arba aplinkybių gera valia. Atsidūrusieji Sibire su pirmaisiais genocidinio trėmimo srautais patyrė visą grumtynių už gyvastį siaubą, pokariniai tremtiniai, jau naudojami kaip nemokama darbo jėga (štai kur atsiskleidė tikroji šio žodžio vertė, turėjo daugiau galimybių išlikti. Jie net įsigudrino mokytis, įsigyti profesijas.

Kas šių publikacijų autoriams, o ir kitiems tremtiniams, pradėjo išverti tomis nežmoniškomis sąlygomis? Reikia įsiklausyti į jų pačių balsus. Vieniems — tikėjimas Apvaizda, antriems — atkaklumas, ryžtas ir valia, dar kitiems — įgimta dora ir darbštumas.

Vertybė yra ne tik tai, apie ką pasakojama šiuose prisiminimuose, bet ir pasakojimo stilius, atskleidžiantis pasakotojo asmenybės savitumą. Lakoniška, apibendrinta, tarsi granito frazėmis iškapota Dalios Grinkevičiūtės istorija persipina su paperkančio paprastumo Paulinos Motiečienės išgyvenimais, literatūrizuotas Antaninos Garmutės tekstas su santūriais vyrų piešiamais epizodais. Priešais mus tik pradžia panoramos, kurią sutalpinti vargu ar pajėgs kelių būsimų kartų atmintis, tik protirpa amžino išalo zonoje.

Aldona Žemaitytė

Marytė Kontrimaitė

MANO VAIKYSTĖS TĖVYNĖ

Kiek būta mūsų kaltės,
Nežinau, —
ar tikrai jos būta?
Mes gyvenome tokiu metu,
kai niekas tikrai negalėjo žinoti
nei savo kaltės, nei kitų —

sūkurys, sūkurys, baisus sūkurys
mūsų tėviškę siaubė,
ir laukė visi — aplenks,
o gal pakels ir nutrenks
ten, už Uralo, į žalią taigos begalybę...

Tėvyne,
aš, baltapūkis Tavo daigelis,
to viesulo nublokšta
atsidūriau net už Baikalo.
Kai mus išvežė,
klausiamo, "kiek tau metų?"
Mokėjau parodyti du pirštelius.
Dabar nežinau,
kas tikrai iširėzė anuomet į mano atmintį,
ka pasiečiau iš kitų —
tėvų, seserų, giminaičių...
... Belangis vagonas
(ir dabar jį kartais sapnuoju),
nei suolu, nei stalu,
kur pažvelgsi — ryšeliai, ryšeliai,
žmonių knibždėlynė, slogi tvankuma ir baimė,
ir šaižiai džeržgiančios durys,
pro kurias įeina Kažkas — grasus, pavojingas,
už kuriu — nežinia...

Pakeliui aš ilgai sirgau,
paskui suglebau, atšalau,
atrodė, kad numiriau.
Matyt, paskundė kas nors
(belangis vagonas, daugybė žmonių,
šitoks karštis, o čia...),
nes atėjo sargybinis, pareikalavo:
"Duokit šen tą lavoną.
Reikia užkasti, kol stovim,
o tai pašvinks, ir visi čia išdvėsit"
(Jam pasakyta, — čia priešai fašistai, banditai,
su tokiais — mandagiai? Apsieis).
O mama jau kelintą parą laikė mane ant kelio
nei šilta, nei šalta,
nesuprasi — gyva ar ne, —
apsikabino tivrčiau ir tokiom akim pažiūrėjo,
kad sargybinis lyg susvyravo,
bet "služba jest služba" —
žengė artyn, tiesdamas ranka
į suglėbusi liesa kūneli, —
tada atsistojo tėvas.
Pirma kartą per ilgą kelionę
jis atitiesė savo plačiausius pečius,
galva pakėles kone pasiekė vagono lubas
ir tarė:
"Mus vadinat banditais,
jūs valia,
bet kūdikis kuo nusikalto?
Reikia, kad daktaras ja apžiūrėtų.
Jei tikrai negyva,
pats ir palaidosiu.
Čia ne šunelis koks,
žmonių vaikas..."

(Bus daugiau)

BENDRA KALBA

Rusiškųjų komunistų ir vokiškųjų rasių ideologijos buvo giminingos. Abi sistemos buvo kraštutinėje krizėje ir abi jos revoliucinio totalitarinio socializmo formos. Nenuostabu, kad jos lengvai surado bendrą kalbą, pasirašydamos gėdingą Ribentropo-Molotovo paktą 1939 metais.

Sovietų Sąjunga tuo metu padėjo nacių tikslams imtis agresijos pasidalindamos Pabaltijį ir Lenkiją. Davė Hitleriui laisvas rankas pulti Prancūziją ir Angliją taip pat ir neutralias valstybes, kaip Olandiją, Belgiją, Daniją ir Norvegiją. Stalinas laikė Hitlerį artimu bendraminčiu ir nenorėjo patikėti, kai jam pranešė 1941 birželio 22 dieną, kad šis be karo paskelbimo užpuolė sovietus.

Abu buvo totalitarinio revoliucinio socializmo variantai, abu valdė teroro pagalba. Daugelis nežino, kad ne vokiečiai naciai buvo teroro pradininkai, o rusų komunistai. Tuoju po 1917 metų rusų revoliucijos, teroru paremta kontrolė Sovietų Sąjungoje buvo Lenino, o vėliau Stalino nuopelnai. Išvystyta slaptosios policijos ir darbo stovyklų sistema Sovietų Sąjungoje jau veikė 15 metų prieš Hitleriui paimant valdžią. Sovietų teroras pareikalavo daugiau gyvybių negu nacių teroras. Leninas jau 1905 metais St. Peterburgo bolševikams liepė naudoti terorą. Kaip kas tvirtina, kad leninizmą reikia laikyti pirmuoju dvidešimtojo šimtmečio fašistiniu sąjūdžiu.

Rusiškasis komunizmas skelbėsi norįs išvaduoti darbininkų klasę visame pasaulyje iš kapitalistų vergovės, vokiečių racizmas norėjo praplėsti ribas vokiečių rasei. Hitleris buvo vokiečių šalininkas ir jis to nelėpė. Leninas ir Stalinas savo šovinizmo bent nereklamavo, bet iki šiandien neaišku, ar Stalinas išmarino badu šešis milijonus ukrainiečių kad jie buvo "buožės", ar dėl to, kad jie buvo ukrainiečiai.

Po Stalino mirties Sovietų Sąjunga pradėjo formotis į nacionalsocialistinę valstybę, paremta rusiškuoju šovinizmu. Rusų tautos, istorijos ir kalbos garbinimas pradėtas prie Chruščiovo. Susidarė įspūdis, kad pagrindinis Kremlius siekimas nebuvo skleisti ir įgyvendinti pasaulyje komunizmą. Gorbačiovo tikslas buvo komunizmo vardu užkariauti pasaulį rusų tautai, taip kaip Hitlerio buvo, užkariauti pasaulį vokiečiams. Hitleris norėjo, kad pasaulis kalbėtų vokiškai, o Gorbačiovas — rusiškai. Žlugo nacizmas, žlugsta ir Rusijos imperija prisidengusi komunizmu. Maskva bijojo sovietų imperijos subirėjimo kuris neišvengiamai turėjo ateiti.

Vyturys

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fone: 221-6377

São Paulo - Capital

Bom Retiro

PE. URBAITIS - UMA VIDA DE FÉ

Henrique L. Alves

O testemunho ou testamento de uma época. marca a palavra que não consta do Dicionário de Aurélio Buarque de Holanda (Novo Dicionário da Língua Portuguesa - Nova Fronteira - Rio - 1975) - Plimultismo. Teria identidade com samaritanismo? Essa dicotomia cabe aos filólogos, cuja identidade marca caridade, bondade, beneficente ou modelo de bom samaritano. Tudo surge com o lançamento da plaqueta "Plimultismo Samaritanismo", do Pe. Pedro Urbaitis, enquadrando "a civilização do amor" para marcar "omagem al unua centjaro de esperanto" (homenagem ao 1º centenário do esperanto), esta uma paixão da minha juventude. Edição bilingüe de um documento que fica como grande contribuição à reflexão do mundo que está carente de amor.

São idéias apresentadas pelo pe. Urbaitis em 1951, preso e confinado no cárcere de Cantão, oscilando entre a vida e a morte. Viver ou morrer era a dúvida. Tinha profundo sentimento da situação da honra eternamente em conflito contra o próprio homem. Na sabedoria chinesa buscou ensinamentos nos 180 provérbios que lhe deram equilíbrio e guardar a permanência. Um deles:

"Se quiser dar à alguém três meses de calor no inverno, basta um sorriso sincero, uma palavra de compreensão ou de apoio, um gesto de verdadeira amizade. Na verdade, para a maior parte dos homens é preciso muito pouco. E cada um que receber tanto do doador, deveria sentir que deve dar também. É bom lembrar que "Deus mandou que cada um cuidasse do próximo" (Ecl. 17.12)".

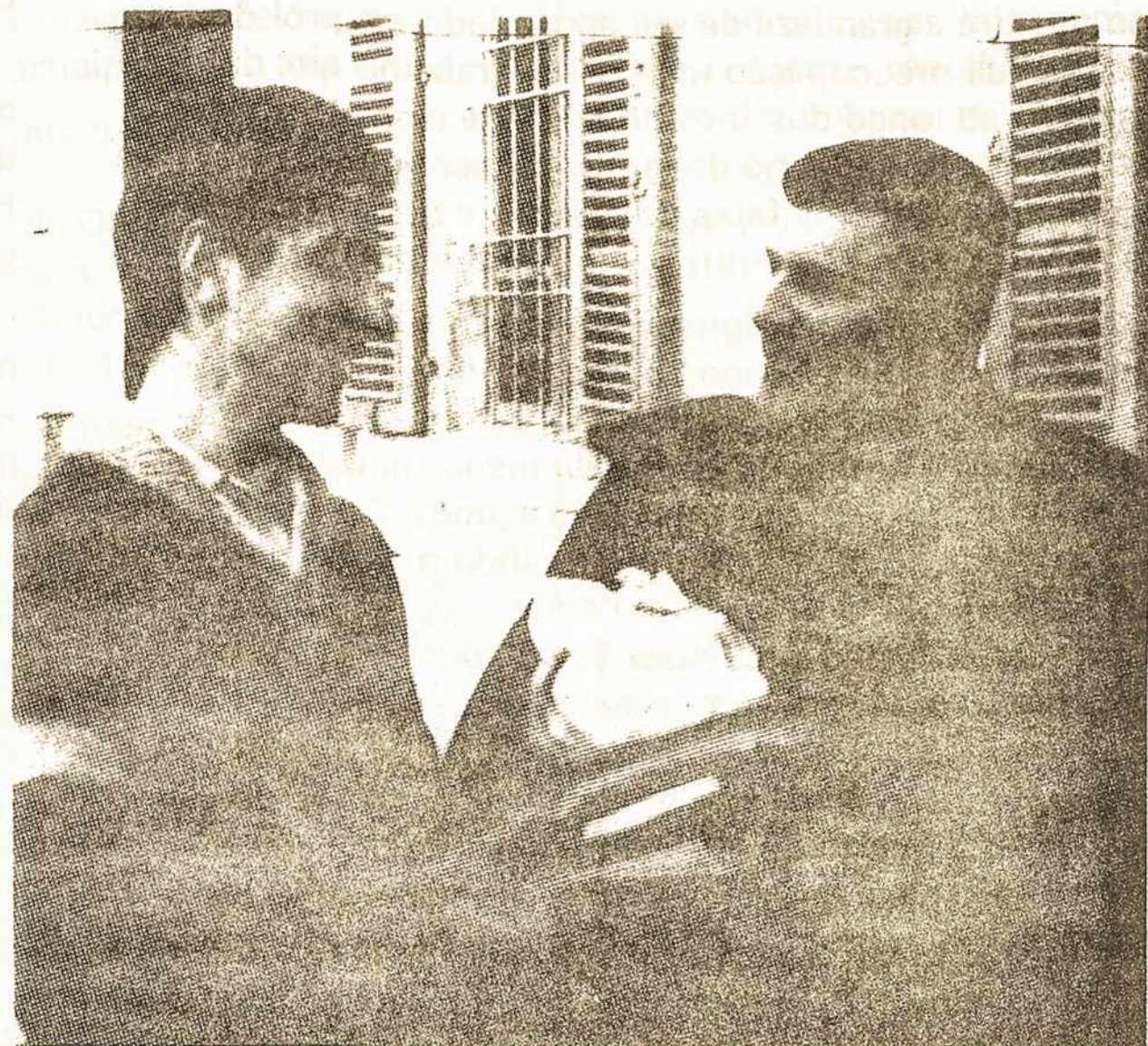
O conceito de plimultismo traz reflexões de construção do entendimento. Ele tem a multiplicidade desencadeada em corrente a manifestar solidariedade. O próprio pe. Urbaitis explica:

"O conceito de plimultismo ainda abrange a noção da multiplicidade, isto é, muitos dos quais são mais felizes estendendo a mão e dando o coração a outros muitos, próximos ou distantes, que sofrem e se encontram abandonados à própria sorte".

Defende ou define o plimultismo como sendo uma montanha que deve ser escalada por patamares:

- 1 - a missão de um homem só
- 2 - o movimento local de uma micrororganização
- 3 - o movimento das macrororganizações, que visam grandes objetivos, nacionais ou internacionais".

A visão de quem viveu períodos dramáticos entre duas grandes guerras e tornou-se cidadão apátrida, "cidadão do mundo", registrado em Paris sob o nº 101.909. Agora aos 80 anos, sendo 60 dedicados ao



Pe. PETRAS URBAITIS com o aluno do colegio salesiano lituano Kazys Kivénas de Chicago em Castelnuovo Don Bosco - Italia

espírito salesiano e marca o jubileu de ouro como sacerdote. A melhor definição consta do "Salesian Missions" (1951) como sendo "lituano de nascimento, russo por conquista, chinês por adoção e americano por acusação". Aí o definiram como cidadão apátrida e foi expulso da China, quando já estava gravemente enfermo.

Ele agradece a cada instante as benesses do seu dia a dia a Deus e sente-se um "privilegiado imerecido". Orgulha-se de sua mãe Angela e o lema que o aureolou: "a vocação é o dom de Deus mas passa pelo coração da mãe", marca constante que divulga e propugna para os jovens.

Impregnado do mandamento do amor traz como missão especial de buscar os perdidos ou abandonados pela sorte, dando-lhes a palavra exata e precisa do instante em que viveu. Joga filosofia, palavras ou pensamentos na difusão de ensinamento de como se redescobrir a si próprio. São itens como: "é melhor valorizar que humilhar", "tenha coragem", "pense grande e ouse", "lute contra o pessimismo", "dê força a todos, principalmente aos que estão no caminho errado", "ame sem muitas palavras". Das multiplas opções em busca de uma civilização melhor, cabe o conceito do físico A. Sacharov:

"Um mundo melhor não depende tanto de sistemas políticos, mas de comunidades. Isto é válido para todos os países. Eu sou pela união ou síntese das duas grandes idéias do mundo de hoje - o comunismo e o capitalismo".

• Kas bega nuo lietuviškos spaudos, bega nuo savo tautos

COMERCIAL SVEIKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manalás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

SOC. NACIONAL DE AUTOMOVEIS E PEÇAS Ltda

RUA JOÃO PESSOA, 261
SANTOS TEL. 35-3721

A releitura de seus conceitos em torno do Plimultismo nos tira a grandeza de seu apostolado em prol do menor, sua preocupação maior. Um trabalho que desenvolve ao longo dos anos onde existe o equilíbrio, ou melhor, o desequilíbrio de tantos desperdícios. São aqueles que estão na faixa do excesso e os que estão na escassês. Não há equilíbrio entre estes dois extremos.

Mergulhar na reflexão de conceitos que poucos dão importância, torna-se oportuno ouvir ou ler os escritos do pe. Pedro Urbaitis. Mostra que o amor e o ódio desequilibram o cotidiano em escala menor que é o nosso próprio circuito em que falamos e agimos. Aprimoremos a escala do microcosmos buscando o macrocosmos. Ele delega a nós o lema: "Com amor – construímos; com ódio – destruimos. Aqueles que permanecem neutros, são os preguiçosos, que só sabem se lamentar e criticar os que agem"

Outra missão peculiar é o da confraternização universal através do culto do esperanto, a língua que aproxima e une as mentes e os corações. Dirige boletins, jornais e mantém intensa atividade como fruto de um lema que dignifica a humanidade, numa proposta da língua da fraternidade universal criada pelo Dr. Zamenhof, lituano-polonês.

Trabalho cotidiano de quem domina desde o chinês ao esperanto e espera ver concretizada a idéia do prof. Nicola Tallarico com a proposta da ECE – Editora Cooperativa Esperantista.

Seu espírito salesiano e o preceito bíblico (João 15,13) aonde propõe: "ninguém tem maior amor que aquele que dá vida pelos amigos". Assim, tem dedicado sua vida na difusão do jovem verdadeiramente santo, cujos voluntários de Pedro Pérkumas determinam o lema de sua vida: "coração puro – ânimo dócil – vontade de ferro, baseado na triade bíblica: oração – beneficência – penitência", configurado no "apostolado do sorriso"... Animador vocacional tem em pe. Urbaitis o seu melhor e mais sincero divulgador de sua vida, obra e milagres.

Ah, pe. Urbaitis teria tanto para escrever sobre sua vida, após folhear embevecido "Kinija – Azijos Milžinas" (China – gigante da Ásia), onde retrata a China em sua multiplicidade colorida desde a geografia, passando pela história, medicina, missões e aspectos peculiares de um povo que o acolheu nos vinte anos de apostolado, compreendido ou incompreendido.

O carinho que todos dispensam e, em especial, quando tive oportunidade de participar da sessão de encerramento do Congresso Nacional de "Cooperadores Salesianos", realizado no Instituto Teológico Pio XI, dirigido, por Pe. Antônio Carlos Altieri, acolhendo representações dos Estados.

Palavras do chefe dos cooperadores salesianos na pessoa de Monello ou do pe. Mário Quilici e na simpatia e acolhida do inspetor pe. Luis Gonzaga Picolli. Todos comungando o ideal de Dom Bosco, presente em ca-

da instante na alegria e sem pessimismo.

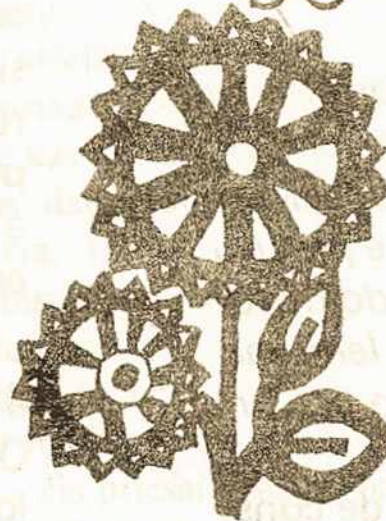
Propostas ou questionamentos da visão do ano 2000, com a preocupação da evangelização e catequização, discernindo tantos enfoques e problemas. Ao final o Hino a Dom Bosco, com a da. Dina, símbolo do congresso contagiando a todos.

E ao retornar para casa, na Rua Dom Bosco, a homenagem sempre carregada de ternura na canja de da. Amalia, com Nicola Tallarico, comemoramos singelamente o jubileu de ouro sacerdotal do pe. Pedro Urbaitis, regado com o vinho do papa.

Os cooperadores de Guarulhos ofereceram-me um marcador de livros com dizeres que se enquadram na vida do pe. Urbaitis com grandeza de sempre: "que o solo em que tu cresces, seja fértil em amor e amizade" É o que desejamos a todos os que convivem no nosso círculo.

*Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba
lietuviškai... Ar tu vienas iš jų?*

CURSO AUDIOVISUAL DO IDIOMA LITUANO



O. B. Audronė

ŠV. KAZIMIERUI

Taip tolimas –
Taip artimas,
Kazimierai šviesus,
Užtarki mus
Ir Lietuvą –

Dausų baltųjų
Raiteli,
Prajoki pamariais –
Pulkų pulkai
Sueis.

O balto žirgo
Žvengesį
Ir slėniai pakartos –
Kazimierai,
Kazimierai –
Tu žiedas
Mūs tautos.

AGENDA '90

Būtina susistatyti bendrą lietuvių veiklos KALENDORIŲ. Čia kelios datės:

SETEMB.09 – TAUTOS ŠVENTĖ-ŠILINĖ. 16:00 hs. na Rua Juventus, 28. Org. Paróquia São Casimiro.

15 – NOITE LITUANA. 20:00 hs. na sede da Sajunga. O fundo será destinado à República da Lituânia. Org. BLB – Comunidade Lituano-Brasileira.

30 – FESTA DA PRIMAVERA. Um dia de churrascos e jogos na Estância Lituânica. Org. pela BLB – Comunidade Lituano-Brasileira.

OUTUBR 14 – SPAUDOS ŠVENTĖ. Org. Semanário lituano MŪSŪ LIETUVA (NOSSA LITUÂNIA)

NOVEMB.10 – COMEMORAÇÃO DO ANIVERSÁRIO DA SAJUNGA 59 ANOS. 20:00 hs. na sede da Sajunga. Sob os auspícios da aniversariante.

DEZEMB.31 – REVEILLON DA SAJUNGA – Naujujų Metų Sutikimas 90/91. Org. Sajunga-Allianca.

**CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.**



CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

Loanilda Alionis
Sandra Mara G. T. Castro
ADVOGADAS

PRAÇA SANTA HELENA, 81 VILA PRUDENTE
TEL.: 914-4950 SÃO PAULO

XIV EXPOSIÇÃO CULTURAL DO IMIGRANTE

Este ano, na exposição do imigrante, a Lituânia, teve o seu estande ao lado da Letônia e Estônia, reunindo assim os Países Bálticos num mesmo espaço.

O porquê dos três países estarem juntos:

A fim de decidir a participação dos Países Bálticos na XIV Exposição Cultural do Imigrante, foram realizadas algumas reuniões na casa da P. Aldona Valavičienė, quando foi então decidido por D. Ilona — representante da Letônia, D. Herna — representante da Estônia, P. e P. Aldona e Jonas Valavičiai, que no momento atual seria a forma de nós mostrarmos aos nossos irmãos que lutam por sua liberdade, que não estão sós. Que nós, ainda que distantes, não os deixamos sozinhos, e da forma que nos é possível, fazemos sua luta, suas reivindicações, seu anseio e direito à liberdade, conhecidos no mundo livre.

Na abertura, dia 21/6, houve o desfile de entrada, tivemos o Sr. Henrikas Valavičius como representante da Lituânia e Alberto Felix Dilys do Nemunas como nosso porta bandeira.

Na sexta-feira, dia 22, houve o desfile de casais adultos com a valsa, e nós fomos representados por Sr. e Sra. Alexandre e Geny Bumbles, a quem agradecemos de coração. A Sra Geny Bumbles mais um ano nos ajudou diariamente no estande com a venda de canetas, chaveiros e adesivos, e dando explicações ao público sobre a Lituânia. O Sr. Alexandre nos doou adesivos para serem vendidos e blocos para o controle do bar.

Sábado dia 23, tivemos o desfile dos jovens, com a participação de três casais;

- 1) Rosana Tumas e Paulo Cezar Antonios
- 2) Cynthia T. de Oliveira Silickas e Anibal Nikoluk
- 3) Ana Lucia Minconi e Pedro Antonio Staciukinas

Agradecemos também a esses seis jovens que nos representaram com muito entusiasmo.

Segunda-feira, dia 25, foi o dia do desfile das crianças, lindo por sinal. Agradecemos muito aos pais, tias e avós pela cooperação e prontidão em deixar os pequenos tão arrumadinhos e graciosos..

Tivemos dois casais:

- 1) Daina Popic Bendoraitis e Audris Steponaitis
- 2) Ieva Martinaitis Ferreira e Tomas Steponaitis

Foi uma festa com balões coloridos e distribuição de presentinhos.

O grupo Nemunas se apresentou dia 29 e dia 1/7, com as danças Žiogelis, Landytinis, Blezdinginis Jonkelis ir Ketvirtainis. Sempre com leveza e descontração, passando ao público muita alegria.

Diariamente, tínhamos o bar e buffet funcionando, sob responsabilidade de José Ricardo Indriunas e Anibal Nikoluk, contando com ajuda de Valentin, Renato, Alberto (Berá) e Vanderlei todos do Nemunas.

Agradecemos muito as pessoas que prepararam a comida que foi vendida, P. Ana Puodžiūnas Popic, P. Emilia Bendoraitiene, P. Alda Valavičienė, Pan. Aldute Valavičiūte, e D. Cida Trovarelli. Estava tudo uma delícia.

Tivemos sardinha, repolho e pepino em conserva, kugelis, repolho com linguiça, zuikis (bolo de carne), krustu, medulis, trupinei e o famoso krupnikas.

Nossa gratidão aos nossos patrocinadores:

Sajunga-Aliança Lituano Brasileira que nos doou Cr\$.20.000,00 e que todo ano financia uma parte do estande.

Antanas Robertas Valavičius que contribuiu com uma quantia de Cr\$. 15.000 para as despesas.

Sr. Manoel da UNIBRINDES que nos presenteou com 1000 chaveiros.

Rimantas Valavičius que estampou os chaveiros e nos presenteou com 500 canetas com a inscrição "LIBERDADE PARA A LITUÂNIA".

Nosso carinho muito especial ao Coronel Barcelos pelo cedimento gracioso do espaço para o nosso estande.

Aos Padres Salesianos, que imprimiram os folhetos que foram distribuídos durante a exposição.

Mas nada disto seria possível sem o imenso trabalho e o imenso trabalho e coordenação do casal P. e P. Jonas e Aldona Valavičiai, que se preocupam com os mínimos detalhes, tais como: material a ser exposto, organização do estande, funcionamento do mesmo, estudo dos temas a serem expostos, a cada ano, elaboração dos folhetos informativos, arrecadação de fundos, contatos com a BRAHMA para a bebida que é vendida, e tanta coisa que a lista ficaria imensa. Ačiū, ačiū, ačiū.

TUDO POR AMOR À LITUÂNIA.

texto: Silvia Bendoraitis Machado
revisão: Aldona Valavičienė

DR. ANTÔNIO SIAULYS REPRESENTANDO OS LITUANOS



Com a aproximação das eleições de 3 de outubro, surge a oportunidade de eleger um representante dos Lituanos e de seus descendentes: Dr. Antonio Sialy. Um nome que é a bandeira de uma causa. Seu desempenho como médico há mais de 27 anos, especialista em neurocirurgia, atestam seu prestígio como profissional.

Desenvolve suas atividades tanto no setor público como no privado e atende as comunidades de São Paulo, São Bernardo do Campo e Sorocaba.

Os Lituanos e seus descendentes, precisam ter um porta voz na Assembléia Legislativa. A oportunidade é esta, o Dr. ANTONIO SIAULYS merece seu voto e será o representante da colônia lituana na administração de nosso esta-

do. Vamos desfraldar a bandeira dessa proposta que significa renovação.

TERRACA LITUANIA RECEBE ZARZUR

Para formar um elo de integração com a juventude de descendência lituana, o Deputado Federal Paulo Zarzur tem procurado manter um diálogo aberto e franco com os representantes da Sajunga, Bendromene, Paróquia São José e Paróquia São Casimiro. Para tanto tem recebido o apoio do Vereador Caruso, líder da Câmara Municipal de São Paulo.

Os bairros de Vila Zelina e outros mais que abrigam os descendentes lituanos, podem contar com o Deputado Federal Zarzur, sempre disposto a receber a todos como amigos.

MŪSŲ ŽINIOS

NUKELTAS ATŠILANKYMAS PRAIA GRANDE PAJŪRIUOSE

Mūsų mielų parapijiečių, Peruibiečių, Olgos ir Rafael, pageidavimu, kun. Petro Urbaičio planuotas ten atsilankymas liko nukeltas į šio rugpiūčio galą, misijonieriui vos grįžus iš Rio parapijiečių lankymo.

Olga Vasiliauskaitė ir jos Rafaelis žada pilniau suorganizuoti Pamaldas už Lietuvą, kviečiant į pamaldas... Ne vien tik p.p. Ramoškų ir kitas vietines šeimas, bet ir apylinkių tautiečius. Ta proga bus atmintas a.a. prelatas Pijus Ražainas, ten pat turėjęs savo vasarvietę.

Su pagarba ir padėka veikiams Olgai ir Rafaeliui, ir kas su jais,

Kristuje ir Tėvynėje - visų
KPU

ACREDITE, SE QUISER...

Pravažiavus Jundiaí, SP. - pakeliui į Campinas randas garsėjantis LOUVEIRA miestelis ir nauja erdvi, Šv. Sebastijono kankinio bažnyčia.

Parapijos klebonas yra kun. Toninho, kilimu iš Saltos, SP., labai malonus besilankantiems.

Virš minėtosios parapijos šventovėje, pradėdant nuo 1990 m. vasario mėnesio vyksta nuostabių dalykai.

Maždaug vieno metro augščio Fátimos Dievo Motinos medinė žavinga statula atvežta iš Vokietijos - gausiau ar mažiau ašaroja, ypač tarp 1-mos ir 13-tos mėnesio dienos.

Katalikų japonų šeima eina tos bažnyčios aptarnavimo pareigas.

Praeitą pirmadienį (1990.VIII.13) įvyko pirmoji Šv. Kazimiero Asmeninės Parapijos šventkelionė į Louveirą.

Piligrimus (Aldoną Žūtautiene, Fabijų Kumelį ir kun. Petrą M. Urbaitį) pavėžino, savo automašina, Damas Salesianas Seserijos pirmininkė - Marija Franco Costa, visiems, visada nuoširdžiai paslaugi.

Apie 11,30 valandą, labai susirūpinusios išvaizdos Švenč. Panelės Marijos statula pradėjo ašaroti.

Vietos klebonas ir japonas zakristijonas išsitarė, kad jau iš pat ankstaus ryto Dievo ir mūsų Motinėle liejo gausias

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLĒS
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ



ašaras, taip, kad įmirkius į drobę buvo padaryta nemažai ašarų relikvijų, piligrimų labui.

Ir mūsų maldininkai gavo tų relikvijų, o taip pat įsigijo verkiančios statulos paveikslėlių..

Tarpe kitų piligrimų, buvo didoka grupė iš Campinas, ir kiek mažesnės grupės iš kitų apylinkių.

Mums išvykstant, apie 12,30 val. matėsi vos atkeliavęs autobusas, su dar kitais maldininkais.

Mes džiaugiamės, ten galėję, pamaldžiai, su kitais, rožinio garbingąją dalį atkalbėti, ir tuo pačiu laiku prisiminti mūsų kovojančią Tėvynę. Klebonui Toninho, buvo įteikta auka, su prašymu priminti dažnai Lietuvą jo parapijiečiams, ar net besilankantiems pamaldininkams.
KPU.



DAR VIENAS GRAŽUS GIMTADIENIS

Atrodo, kad tik vakar šventėme PETRO ŠIMONIO 80-ties metų sukaktį, o dabar, rugpiūčio 16 d. jau švenčiame 86-tus metus. Petras Šimonis dar vis tvirtas ir veiklus kolonijos narys, ML-vos platintojas ir choristas.

Praeitą sekmadienį buvo prisimintas per lietuviškas pamaldas, o dabar ir per spaudą. Mielam sukaktuvininkui linkime geros sveikatos, gausios Dievo palaimos ir dar ilgai darbuotis mūsų tarpe.

Sveikiname

Vardan Pasaulinės Kunigų Vienybės, Šv. Kazimiero Asmeninės parapijos ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenės sveikiname mūsų

KUNIGĄ PETRĄ URBAITĮ sukaktuvininką, veteraną, buvusį Kinijos misijonierių jo 80-tų amžiaus, 60-tų Salezietiško gyvenimo ir 50-tų kunigystės jubiliejų proga ir linkime Jam gausios Dievo palaimos bei sekmingo darbo Viešpaties vynuogyne.

Pietų Amerikos Kunigų Vienybė

MŪSŲ MIRUSIEJI



PRISIMINUS URŠULĘ GAULIENE

Prieš porą mėnesių Rio de Janeiro mirė taurios asmenybės lietuvė Uršulė Gaulienė, sulaukusi garbingo beveik 96 metų amžiaus.

Anksti palikus našlė, su pasiryžimu, ištverme ir dideliu pasiaukojimu išaugino tris ažuolus - sūnus (Romualdą, Antaną ir Kazimierą) kurie, nežiūrint visų sunkumų pasiekė aukšto lygio gerbivį, išlaikydami taurią lietuvišką dvasią.

Visuomet gerai nusiteikusi, nepaprastai vaisinga, ryžtingai vadovavo susirinkimams ir pobūviams, kai Rio lietuvių kolonija dar buvo didesnė.

Primitivaus žanro poetė, rašė eilėraščius apie tolimą tėvynę, švelniai ir būdingai aprašydama jos pievų, kalvų ir vingiuojančių upių grožį...

Su meile ir dėkingumu prisimenam taurią lietuvę, mūsų MATRIARKE, kuri visuomet bus pavyzdžiu mums ir priaugančioms kartoms.

Gražina O. Boleckienė

Rio. 8.8.90

LIGONIŲ DĒMESIUI

Šv. Kazimiero parapijoje yra dvi ligonių lovos. Jos kartais yra labai naudingos, bet sunkiai gaunamos. Taip pat yra dvi ratuotos ligonių kėdės. Reikalui esant kreiptis į parapiją: tel. 273-0338.

Museu LIETUVA

suplemento

NR 32 (273)

CRÔNICA

Estônia, Letônia, Lituânia ... trilogia báltica que estudávamos no ginásio e sobre a qual pouco ou nada nos falavam. De repente, 40 anos depois, começa a obter destaque na história um desses países, ora nas notícias de jornal, ora na TV ... E, então, o pequeno grande país, a Lituânia, começa a ganhar novo sentido para mim.

Durante dois anos de convivência com uma jovem descendente de lituanos, que me contava de vez em quando alguma coisa sobre seus costumes, sua língua, seu temperamento alegre e amante da música, seu modo de ser especial, comecei a me interessar por esse povo, comecei a ler as notícias dos jornais sobre seus anseios políticos e ... agora, sua luta pela independência.

Ontem, uma palavra me causou estranheza: ... "bloqueada" a sua Proclamação de Independência. No Brasil, num momento em que se fala tanto em bloqueio, bloqueio da poupança, bloqueio de preços, etc, esse termo, com essa conotação política, soou a meus ouvidos muito singular! Na minha ig-

norância, perguntei-me: "O que será que isso realmente quer dizer para eles? A proclamação como ato de soberania fica validada só em tese, à espera de um momento propício para ser considerada de fato?"

É como se eles passassem a viver num compasso de espera ... Daí a semelhança entre eles e nós, brasileiros, atualmente também vivendo num compasso de espera, na esperança de que o plano econômico-político do novo governo dê certo, e que nosso sonho de um Brasil melhor se torne real...

Lituanos, que saíram às ruas de bicicleta, aos milhares, por ocasião do boicote de combustível, vocês nos deram uma lição de tenacidade, solidariedade e bom humor, inclusive!

Foi lindo vê-los, crianças e velhos, homens e mulheres, pedalando pelas ruas! Obrigada pela lição, lituanos! Vão em frente!

Vera Aguiar
1990



O GRUPO DE DANÇAS "NEMUNAS"

O grupo de danças folclóricas lituanas "Nemunas" foi idealizado em 1970; oficialmente instituído em março de 1971. Tem, até hoje, integrantes de descendência lituana, além de simpatizantes da cultura e do folclore da Lituânia.

É um folclore muito rico, com danças de belíssima coreografia, baseada no dia a dia da gente lituana, nas atividades e instrumentos agrícolas, nos trabalhos em teares manuais; e também em festas populares. Característica principal das danças é a ênfase no conjunto, mais que nos solistas.

Os ensaios do grupo "Nemunas" são realizados aos domingos, pela manhã; obrigatória a propriedade do traje típico, pelo dançarino.

O "Nemunas" é convidado para apresentações em diversos locais, na Capital e no interior do Estado. Desde sua fundação, o grupo se apresenta, anualmente, no Festival Internacional do Folclore, realizado no salão da Colônia Japonesa, no bairro da Liberdade. Participa, igualmente, da Exposição dos Imigrantes, no Pavilhão da Bienal, no Parque da Ibirapuera.

Já chegou a participar de Festivais de Danças Lituanas do Mundo Livre, em Chicago (1972, 1980); Cleveland (1984); e em Hamilton, Canadá (1988).

Alguns dos dançarinos do "Nemunas" - como Ivani Popic Bendoraitis, Irena Martinaityté, Sandra Mikalauskaite, Cláudio Putkus, Ricardo Bendoraitis, Marcelo Chapola, José Ricardo Indriunas - já estiveram em cursos de dança lituana, nos Estados Unidos; que são uma preparação para os Festivais de Dança Lituana, fora da Lituânia. O objetivo principal de tais cursos é o de conservar o folclore e a coreografia da antiga Lituânia, de modo a permitir apresentação

harmônica de todos os grupos que se apresentam nesses Festivais.

Texto: Sílvia B. Machado

Revisão: Helena Uzeda e Clóvis Uzeda



NASCIMENTO DE VILNIUS

O príncipe Gediminas tinha uma paixão: a caça ao auroque. No outono, gostava de sair de seu castelo fortificado construído numa ilha do lago de Trakai para ir à floresta onde viviam temíveis bandos de feras.

Às vezes, saía sem escolta, com apenas dois homens para ajudá-lo nas lutas onde se defrontava com sua caça favorita, monstruosos bisontes, vestígios dos tempos pré-históricos, chamados auroques. Seu pajem carregava uma balestra e um dardo tão pesado que poucas pessoas conseguiriam manejá-lo. Porém, esse jovem era forte ao ponto de armar a balestra sem manivela e de entortar, com uma só mão, um grande falcão de ferro. O segundo, um defensor encarregado de intervir em caso de um inopinado ataque de uma fera, também era um atleta. Sobre o ombro, carregava um machado e um forcado afiado com o cabo firme para imobilizar o urso quando se levantasse sobre as patas traseiras.

Gediminas descera ao chão para ficar vigiando uma trilha de auroques que conhecia bem. Seu pajem lhe passou a balestra armada. Ao cabo de uma longa espera, avistou uma auroque e atirou. A flecha cravou-se entre as omoplatas do animal que rugiu fa-

zendo tremer a floresta toda e fugiu mata adentro. O rapazote que já havia montado novamente, pronto a intervir, seguiu-o à galope para mata-lo. Certo de conseguir uma bela presa, o príncipe encostou-se numa árvore para esperar. De repente, ouviu choros vindos do céu, levantou os olhos em direção a folhagem que filtrava uma luz parcimoniosa e avistou um insólito objeto. Intrigado, Gediminas pediu ao cavaleiro que permanecera ao seu lado para retirá-lo. Era um berço de galhos e flores onde um bebezinho começava a se mexer.

O grão-duque pensou tratar-se de um milagre. Abandonando precipitadamente a caça, voltou com o pequerrucho e imediatamente mandou chamar o krive krivaitis para saber sua opinião. O sacerdote atendeu rapidamente, pois já esperava aquele chamado porque:

Um acontecimento quase inacreditável se sucedera: o venerável ancião, o sábio, o grande, o sublime, o modelo frente a quem todos se prosternavam com admiração, tivera uma fraqueza... Apesar de ter feito voto de castidade, o grande pontífice era o pai da criança encontrada na floresta. Imaginara a seguinte estratégia: mandar colocá-lo no caminho do príncipe, esperando que este o encontrasse. E foi o que aconteceu.

Assim, que chegou diante de Gediminas, o

krive krivaitis fingiu refletir no problema apresentado e, após longa meditação, assim se exprimiu:

Os deuses têm afeto por ti. A Lituânia será feliz contigo. Dão-te essa criança para substituir-me quando eu morrer, pois ela servirá de intermediária entre os deuses e ti.

Encantado, o jovem príncipe, ainda solteiro nessa época, confiou a educação da criança ao venerável sacerdote. Era tudo o que o krive krivaitis desejava.

Como lembrança dessa descoberta, deu-se à floresta o nome de Verki(1).

A criança cresceu e tornou-se o grande sacerdote Lysdeiko (2) que, mais tarde, desempenhou importante papel no destino da Lituânia.

CONTINUA...

(1) Do lituano: chora

(2) Do lituano: homem encontrado num ninho de pássaro.

título original:

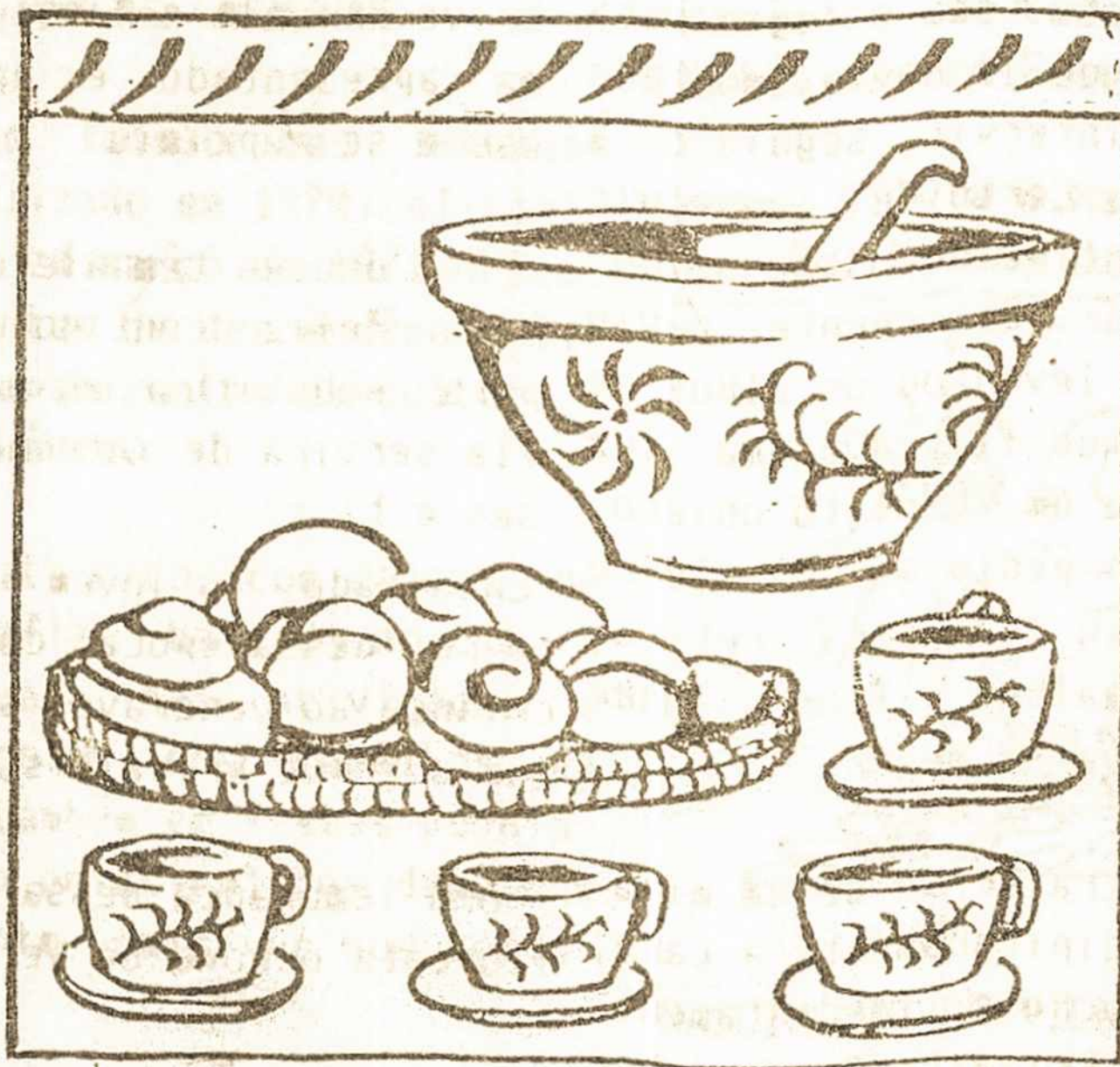
"Naissance de Vilna", in

LIETUVA légendes historiques de Lituanie. Racontées et illustrées par Geneviève Carrion-Machwitz. Fédérop. 1988

Tradução: Belkiss Jasinevičius Rabelio

Revisão: Ramon A. Vasques





KRUSTUS

Ingredientes:

1 kg de farinha de trigo

2 gemas

1 ovo inteiro

3 colheres de sopa de creme de leite azedo

raspas de limão

Modo de Preparar:

Peneire a farinha sobre a mesa. Faça uma coroa grande. Ao centro, junte o restante dos ingredientes e misture. Trabalhe a massa até obter uma massa lisa e macia. Cubra e deixe descansar por $\frac{1}{2}$ hora na geladeira. Abra a massa o mais fino possível. Corte em tiras (largura aproximada de 2 dedos x 15 cm de comprimento). Faça um corte no centro de cada tira e passe uma das pontas pelo corte. Frite em óleo quente. Polvilhe com Glacúcar.

RECEITA FORNECIDA POR D. ALDONA VALAVIČIUS

ML suplemento

FICHA TÉCNICA



DIAGRAMAÇÃO E TITULAÇÃO: Antanas Silickas

ILUSTRAÇÃO: Janete Zizas

DIGITAÇÃO: Maristela Aldonia Žutautas

EDIÇÃO: Belkiss Jasinevičius Rabello

A edição do Mūsų Lietuva em português agradece ao Padre Petrukas e, em especial, ao Padre Gavėnas o incentivo que nos deram para a realização deste trabalho.